Vanhusneuvoston lausunto hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen 2027 ja taloussuunnitelmaan 2027-2030

Alueellinen vanhusneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksestä 2027 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2027-2030.

Hyvinvointialueen talous on viimeisen vuoden aikana kääntynyt parempaan suuntaan. Tämä on luonnollisesti vaatinut kipeitäkin toimenpiteitä, joilla on ollut vaikutuksia asukkaiden ja palvelunkäyttäjien arkeen. Muutos on vaatinut paljon myös hyvinvointialueen henkilökunnalta. Nyt talousarvioesitys on laadittu 30 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi, eli kertyneen suuren alijäämän kattaminen on käynnissä, kuten arviointiryhmä edellyttää. 60 miljoonan euron sopeutustarve aiheuttaa kuitenkin huolta siltä osin, kun se kohdistuu henkilöstöön tai palveluihin.

Henkilökunta on ollut pitkään haastavassa tilanteessa jatkuvien YT-neuvotteluiden ja lomautusten vuoksi. Vanhusneuvosto katsoo tässä tilanteessa hyväksi sen, etteivät lomautukset ole esitetyissä säästötoimenpiteissä mukana vuodelle 2027. Toivotaan, ettei näihin myöskään tarvitse turvautua. Liikunta- ja kulttuuriedun palautus otetaan varmaan henkilökunnan keskuudessa ilolla vastaan.

Vanhusneuvosto kantaa kuitenkin huolta edellisen palveluverkkopäätöksen mukaisten muutosten toimeenpanosta, erityisesti ikääntyneiden palveluihin. Palveluiden siirtyminen kauemmaksi hankaloittaa erityisesti läheisten vierailua. Ikääntyneiden kuntouttavan päivätoiminnan toimipisteiden muutokset lisäävät kuljetuksen tarvetta, mikä kuormittaa liikaa. Vanhusneuvosto esittää, että liikkuvia palveluita tulee lisätä merkittävästi.

Aluevaltuuston joulukuussa 2025 hyväksymässä palveluverkkoesityksessä ei mainita Petäjäveden, Luhangan, Kannonkosken ja Pihtiputaan Muurasjärven kuntouttavan päivätoiminnan yksiköiden lakkauttamista. Vanhusneuvosto vastustaa näiden yksiköiden lakkauttamista, sillä asiakkaille tulee kohtuuttoman pitkiä kuljetusmatkoja.

Vanhusneuvosto kiittää omalääkärin turvaamista kaikille keskisuomalaisille. 1,2 miljoonan euron lisäys omaishoitoon saa myös kiitosta.

Sosiaali- ja terveyspalveluilla toiminnan muutoksilla saavutettavat 48,5 Me säästöt huolestuttavat. Tästä kohdentuu ikääntyneiden ja vammaisten palveluille 16,1 Me. Päättyviä työtehtäviä on alueella 230. Kun tiedossa on yli 75-vuotiaiden määrän kasvu, niin tämä aiheuttaa suurta huolta hoitavien käsien riittävyydestä. Palveluntarve ei vähene.

On hyvä, että kehittämiskohteena on ikääntyneiden palveluketjut ja nivelvaiheet sekä kotihoidon prosessi. Vanhusneuvosto korostaa palveluketjutyössä erityisesti asiakkaan hoitosuunnitelman tarpeellisuutta. Vanhusneuvosto haluaa olla mukana palveluketjujen kehittämistyössä.

Ikääntyneiden palveluiden jakoa uudistetaan ympärivuorokautiseen asumiseen ja kotiin vietäviin palveluihin. Tärkeää on uudistuksessa turvata palveluiden välinen yhteys ja hoitoketjujen saumattomuus. Teknologisten palveluiden lisääntyminen ei saa liiaksi korvata arvokkaita kohtaamisia.

Vanhusneuvosto kantaa huolta seniorikeskustoiminnan etenemisestä. Talousarviokirjassa ei tästä näy mainintaa.

Vanhusneuvosto käsittelee seuraavassa kokouksessa palveluiden myöntämisen perusteet sekä asiakasmaksujen muutosten luonnokset. Näistä tulee päättäjille erilliset lausunnot.